

Bývalé hliniště cihelny Chmeliště

HISTORIE ÚZEMÍ A JEHO ZÁCHRANY

Cihelna v obci Chmeliště měla velice dlouhou tradici. Tzv. hliníky na těžbu cihlářské hlíny byly zřízeny na několika místech v okolí. Ten, před kterým stojíte, vznikl v druhé polovině 20. století. Po vytěžení byl ponechán svému osudu. Na hliněných stráních a plošinách začaly vyrůstat skupiny keřů a stromů. Do velkého jezírka si místní nasadili ryby, mělčí si postupně vzala příroda zpět. Tento biotop vyhovuje nejen obojživelníkům, ale i vodnímu hmyzu a ptákům. Této biologicky cenné lokalitě však hrozila likvidace v podobě rekultivace po těžbě. Nakonec se povedlo Spolek Denemark získat přes sponzory a benefiční akce v Kutné Hoře asi 70 tis. Kč, zbytek financí sehnal Český svaz ochránců přírody v rámci své akce „Místo pro přírodu“. Ještě jednou všem sponzorům a přátelům přírody děkujeme.

Pokud chceme, aby zůstalo zdejší přírodní bohatství zachováno, je nutné o lokalitu pečovat. Většina zdejších živočichů totiž vyžaduje osluněné tůně a otevřené hlinité terény. Proto se průběžně redukuje náletové dřeviny, obnovují se zaměrně tůně a budují se nové mísovité kaluže. V budoucnu plánujeme částečné vypásání travnatých ploch. Tyto úpravy je nutné provádět minimálně jednou za pár let. Plochy mimo vlastní těžební jámu s jezírky budou upraveny jako luční nebo křovištní biotop vhodný především pro ptáky vázané na taková místa.

MÍSTO PRO PŘÍRODU

Cílem kampaně Místo pro přírodu je zachraňovat cenné přírodní lokality před zničením jejich výkopy. Záchranu dalších ohrožených lokalit můžete podpořit i vy darem na konto kampaně 9999922/0800. Bližší informace na www.mistoproprirodu.cz

CO MŮŽETE NA LOKALITĚ CHMELIŠTĚ NAJÍT

Co se týče rostlin, jedná se o lokalitu s velice nízkým obsahem živin. Rozmanitost tudíž není nikterak velká. Ze stromů zde roste hojně břiza bělokorá, vrba jíva, olše lepkavá a topol osíka. Jehličnany zastupuje několik borovic lesních. Z keřů najdete několik exemplářů růže šípkové. Z bylin zde roste hojně třtina křovištní a rákos obecný, které zde přechází až do agresivně působícího faktoru. V tůních roste masožravá **bublinatka (1)**. Rostlina, opatřená masožravými měchýřky, vyhledává osluněné mělčiny a kaluže. Kvete velkým žlutým květem, tyčícím se nad vodou. Na okrajích tůní zase najdete jednoletou bylinu **blatěnku vodní (2)**. Jedná se o drobnou, lysou rostlinku s malými kvítky. Mechů a lišejníků zde najdete poměrně velké množství druhů, jedná se však o běžné druhy.

Z hmyzu je nejlépe prozkoumána skupina váček. V letech 2009 až 2012 zde bylo zjištěno 31 druhů, z toho 9 druhů je uvedeno v červeném seznamu (**šídlatka tmavá (3)**), šídlatka hnědá, šídlo malé, šídlo rákosní, **vážka hnědoskvrnná (4)**, **vážka žíhaná (5)**, šídlo luční, šídlo rákosní, vážka jasnoskvrnná).

Z dalších zajímavějších druhů hmyzu byl zjištěn zlatohlávek tmavý a zlatohlávek zlatý. Na suchých, řídko porostlých plochách v okolí jezírka, byl zjištěn v hojném počtu **svižník polní (6)**. Zajímavý je výskyt pěti druhů čmeláků a několik druhů mravenců.

Významné jsou populace obojživelníků (čolek obecný, kuňka obecná, **rosnička (7)**), zelení skokani, ropucha obecná a **ropucha zelená (8)**), z plazů pak užovka obojková, slepýš křehký a ještěrka obecná. Z vzácnějších ptáků hnízdí v litorálních porostech moták pochop, v křovinách **ťuhýk obecný (9)**, dále např. lyska černá, hnízdní výskyt je zjištěn i u **kulíka říčního (10)** či **chřástala vodníhoho (11)**. Mokrady využívá jako loviště **ledňáček říční (12)**, hnízdící nedaleko na potoku. Na tahu pozorována např. **bekasína otavní (13)**, slučka malá, **vodouš bahenní (14)**, ostříž lesní a včelojed lesní.

Průzkum savců zatím nebyl proveden, nahodile byly zjištěny pobytové stopy **vydry říční (15)** a ondatry pižmové.

VÍTE, ŽE...?

V našich klimatických podmínkách se **bublinatka rozmnožuje hlavně vegetativně. Nejčastěji je to v průběhu vegetačního období odlomením části křehké lodyhy, úlomek se začne větvit a vzniká nová lodyha, rostlina. S příchodem chladného počasí se na konci silných lodyh vytváří zvláštní orgán - turion neboli vrcholový pupen, který po odumření lodyhy s ní klesne ke dnu. Po prodělaném období chladu se turion s příchodem oteplení na jaře příštího roku od zbytku lodyhy uvolní a vyplave ke hladině, tam z něho vyroste nová rostlina, která je vlastně pokračováním původní. Protože je turion lepkavý, přichytí se občas na peří vodních ptáků a je takto roznášen do vzdálenějších míst.**